

Naročnina mesečno 85 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

„Gestapo“

Vedno bolj se zadnje čase množijo uprav sramotni primeri, da nemška tajna policija, ki je pohodila že sleherni osebo svobodno posameznika, živečega v mejah narodno-socialističnega cesarstva, brez sramu vpri-zarja pravcate love za sovražniki hitlerjev-skega režima tudi po inozemskih državah. V teku par mesecev je GESTAPO (Geheime Staats Polizei — tajna državna policija) raz-burila svetovno kulturno javnost s celo vrsto naravnost grdih ugrabitvev ali zločinskih umorov. Spominimo se samo strašne smrti nemškega emigranta prof. Lessinga, ki so ga tajni policijski agenti Nemčije ubili v Pragi, ali inž. Formisa, ki so ga pobili v hotelski sobi tudi v česki prestolici. Sledila je ugrabi-tve časnika Jakoba v Švici in njegova usoda še danes ni znana. Pred par dnevi so oskrnili zopet češkoslovaško ozemlje z ugrabi-tvijo emigranta Lampesbergerja, ki ga brz-kone tudi ni več med živimi. Danes poro-čajo, da je istotako izginil iz Nizozemske emigrant Gutzeit in nikdo ne ve, če je sploh še pri življenju. Iz tega izhaja, da je svetov-na kulturna javnost pred sistematično orga-niziranimi roparskimi pohodi GESTAPO, ki je postala v našem pravem redu neke vrste piratsko društvo narodnega socializma. »To so primeri«, pišejo vse ogorčene londonske »Times«, »ki pričajo o javni morali nove Nemčije, ki je kulturne države brez dvoma ne bodo trpele.

Spričo delovanja te tolovajske organiza-cije, ki stoji danes

in ki ne spoštuje več no-bene meje, ker ne prizna več nobenega mo-ralnega zakona, je potrebno, da v svojem lastnem interesu javnost opozorimo na po-stanek in delokrog nemške tajne policije, ki je po trditvah Georga Bernharda razpletena po vsem svetu in je najbolj dovršeno orga-nizirana tajna policijska ustanova, ki ogroža pravni red v vseh državah brez izjeme.

GESTAPO je danes javnopravna usta-nova hitlerjevskega režima. Toda že prej, ko narodni socializem še ni bil na oblasti, je bila že zelo važen in bistven del njegove organiza-cije. Takoj po vojni so se začela razvijati med mladino tajna »prijateljska društva«, ki so si po vzorih »Fehme« staviła za dolžnost, da se poslužujejo v politični borbi sredstev, ki so bila v srednjem veku v časteh pri sodi-ščih v Westfaliji; tajna obsodba na smrt, tajna izbira morilca, tajen umor. Člani so morali priseči zvestobo domovini, dosmrtno pokorščino šefu in molččnost o delovanju društva in njenih članov. V teh polromanti-čnih društvih so se kmalu uveljavile sirovine, ki so se v prvih letih po vojni udeleževale borb v raznih četniških organizacijah na Bal-tiku. Posebno na Finskem in na vsej nemško-poljski meji. Najbolj znani žrtvi teh tajnih morilskih društev sta bila dr. Erzberger in Walter Rathenau, ki ju je obsodila na smrt organizacija Fehme »Konsule. Narodni so-cializem je morilec sedaj postavil spome-nike in tako pred vsem svetom izpričal svojo idejno povezanost z njihovo politično mo-ralo. Polagoma so se začela vsa ta tajna dru-štva med seboj združevati in tako je nastala osnova za današnjo zgradbo »Gestapoc«. Toda brez Rusov tudi tukaj ni šlo.

Sele, ko se je zavzel za te tajne morilske čete neki ruski emigrant, bivši član caristične »Ohrane«, je dobila GESTAPO svojega pravega organizatorja. Ta Rus je prikladal v Nemčijo vse nekdanje ruske policiste, ki jih je le mogel najti v Evropi in v Ameriki, ter ž njimi organiziral tajno policijo po vzoru carske OHRANE in uvedel tudi njene poli-cijske metode. GESTAPO je dobila svoj ka-der plačanih denuncijantov, svoj kader izvi-valnih agentov ter svoje oddelke za ponare-žanje listin. Rusi so naučili Nemce tudi tega, da ne zadostuje tajni policiji kot delokrog lastna država, ampak, da jo je treba razplesti po vsem svetu, tako da se sovražnik režima ne more počutiti nikjer varnega, da ima vtis, da mu je tajna policija neprestano za petami. Ko je narodni socializem prišel na oblast, je sveda nemudoma prevzel to krasno usta-novo in jo včlenil v svojo državno upravo.

Čimbolj je rasel notranji pritisk narod-nega socializma, tem večja je postajala tudi moč tajne policije. Ni čudá! Na razpolago ima neomejena denarna sredstva in njena oblast je nedotakljiva ter se razteza nad vsem državnim upravnim aparatom. GESTAPO sme poslušati samo

V par mesecih je razpredla svoje mreže po vsej Nemčiji tako, da ji le s težavo uide kakšna protirežimska kretnja. Čiščenje lani dne 30. junija je bilo delo GE-STAPO in imeli smo priliko videti, da si proti njej ni upalo nastopiti nobeno javno so-dišče. Neštevilni nepojasnjeni umori katoli-ških voditeljev, so delo teh kriminalnih rok, toda ta zločinstva niso pustila za seboj dru-gega sledu kot malo žaro s pepelom, ki jo je GESTAPO poslala po pošti užaloščeni dru-žini. Ko je bilo notranje nemško omrežje or-ganizirano, se je GESTAPO vrgla na ino-zemstvo, kamor je poslala celo vojsko svojih agentov z nalogo, da nadzorujejo nemške emigrante in nemške izseljene kolonije. Denar, podkupljanje, nemoralna izzivanja, zvodništvo z ženskami, denunciacije ne sa-mo nemškim, ampak tudi inozemskim obla-stem, vse to so sredstva, danes vsemu svetu znana, ki se jih GESTAPO poslužuje v me-dnarodnem življenju, da preganja do smrti nasprotnike režima in dela propagando za razširjanje narodnosocialističnih idej.

Toda uprav nevarna je postala GESTA-PO, ko se je oblastno utaborila

V nemški je še nekaj ljudi, ki prihajajo iz starega kadra in ki se hitle-rizmu niso vdali. Eravno so se morali izna-čaiti, režim nima zaupanje v nje. Zato jim je pa vsilil vsepovsod uradnike tajne policije, ki imajo nalog, da

Vojna z Abesinijo-jeseni?

70.000 italijanskih vojakov čaka na meji Senca Nemčije

London, 2. maja. b. Dejstvo, da Italija, ki se že od začetka tega leta pripravlja na ekspedicijsko v notranjost Abesinije, še doslej ni začela nobenih vojaških akcij, medtem ko na drugi strani Zeneva ne kaže niti najmanjše volje, da bi se bavila z ita-lijansko-abesinskim sporom, govori za to, da so se vršila v abesinski zadevi dolga diplomatska poga-janja. V znanih pogajanjih med Mussolinijem in francoskim zunanjim uradom glede razmejitve med italijanskim in francoskim kolonialnim ozemljem v severovzhodni in centralni Afriki Italija ni do-bila od Francije definitivne obljube, da se ne bo vmešavala v italijansko-abesinske zadeve, pač pa se ji je namignilo, da izvedbe italijanskih načrtov glede Abesinije bržčas ne bodo zadele od strani Francije na posebne težkote. Jako rezervirana pa je bila Anglija, ki se še danes ni popolnoma sprijaz-nila z mislijo močnega italijanskega kolonialnega imperija ob južnih vratih Sueskega prekopa. Mus-solini je s tem, da je mobiliziral veliko armado za afriški pohod, hotel na obe prijateljski državi pri-tisniti, da bi premagal tudi zadnji odpor proti njegovim načrtom v Abesiniji in se v tem ni ura-čunal. Kljub temu pa je treba to zadevo diplomatsko popolnoma razčistiti, ker bo abesinski pohod trajal zelo dolgo in se mora zato Italija prizadevati, da dobi sigurna jamstva tudi proti vsakemu more-bitnemu poznejšemu presenečenju.

Nemška cona v Afriki

V tem oziru je prišla Mussoliniju precej prav Hitlerjeva akcija, ki s svojo dosledno kršitvijo do-ločb versajske mirovne pogodbe čedalje bolj ogroža Francijo in je s svojim najnovejšim programom iz-rednega povečanja nemške mornarice ustrašil in odbil od sebe tudi Anglijo. Mussolini je začel Fran-cozom dopovedovati, kakor razvidimo iz nekega članka v »Figaru«, da si Nemčija skuša pridobivati zaveznike proti Franciji tudi v Afriki, predvsem pa hoče v tišem sporazumu z Japonsko, ki dobavlja Abesiniji na kupe orožja, Abesinijo izbrabiti za nemško postojanko v Rdečem morju. Italijani pravijo, da se more govoriti naravnost o nemško-japonsko-abesinskem sodelovanju proti Italiji, Franciji in An-gliji. Če bi Abesinija postala zaveznica Nemčije, bi korakali Abesinci proti Džibutiju, ki bi ga lahko iztrgali Francozom, in pristanišča Rdečega morja in Indskega oceana bi postala baza za nemške pod-mornarice v vojski zoper Francijo in Anglijo, ozi-roma Italijo. Nemčija, pravijo, pa rovari tudi med Arabci na arabskem polotoku tako, da je zavzete Abesinije po Italijanih naravnost nujna zahteva var-nosti evropskih velebil, katere čedalje bolj ogroža nemško-japonski blok. Na ta način je Italiji uspelo, da je skoro tudi že najmanjši odpor proti njeni abe-sinski politiki v francoskih in angleških krogih utih-nil in v Štresti se je v največji tajnosti tudi o tem govorilo ter so se sklenili med Italijo na eni ter Francijo in Anglijo na drugi strani potrebni aranž-mani v abesinski zadevi. Hitlerjeva protiangliška politika je v zadnjem trenutku italijanski diplo-maciji znatno olajšala realizacijo njenih namenov v Afriki.

Septembra meseca ...

Baje se bo vojska v Abesiniji začela septembra meseca, ko bo zbrana tamkaj naravnost ogromna italijanska armada in bodo vojaške priprave končane do zadnje pitice. Operacijska armada Italije bo znašala najmanj 100.000 mož, rezerve pa ravno toliko, vendar ni nobenega dvoma, da bo morala tekom časa Italija hočeš-nočeš vreči v Abesinijo najmanj še 200.000 mož, torej skoro pol milijona vojske, ker Italijani, ki se sicer dobro zavedajo ogromnih ovir abesinske hrabrosti in abesinskega terena ter skrajno neugodnih klimatičnih razmer, vendarle še ne vpo-števajo v zadostni meri, da so te težkote precej večje, nego si jih predstavljajo tudi njihovi najbolj trezni in previdni stratezi. Italijanski vojskovodje stavlja jo velike nade v tanke, proti katerim puščav-ski pesek res da ne predstavlja več posebne ovire, toda v abesinskem visokogorju ne bodo tanki opravi-lili ničesar. Odločilnega pomena bo gotovo letalsko brodogrje s svojimi strupenimi bombami in plini, toda abesinske skale nudijo tudi proti temu zadostno

zavetje. Uspešna letalska vojska bo v Abesiniji mo-goča šele z uporabo naravnost ogromnega letalskega aparata in baje je Mussolini res tudi pripravljen, da proti Abesiniji mobilizira, če treba 1000 aeroplanov. Toda treba je pomisliti, da to število predstavlja skoro celokupno moč italijanskega letalstva. Ker pa Italija v Evropi ne sme ostati nezavarovana, si lah-ko predstavljamo, kakšna ogromna finančna bre-mena si bo morala Italija naložiti, da bo kos na eni strani nalogam ekspedicije v Abesinijo, na drugi strani pa obrambi proti kakemu eventualnemu pre-senečenju v Evropi, kjer Nemčija samo preži na pri-ložnost, da preko Avstrije vrže na italijansko mejo svoje divizije pod znamenjem kljukastega križa.

Skrbi Francije in Anglije

Res je, da ne Anglija ne Francija ne Zveza na-rodov ne bodo ekspediciji v Abesinijo postavljali

Velika debata v angleškem parlamentu

Mac Donald boža Nemčijo

„kot da bi govoril iz oblakov“

London, 2. maja. c. Danes popoldne se je vr-šila velika zunanje-politična debata v angleškem parlamentu. Včeraj je imela angleška vlada sejo in na tej seji je bil izdelan okvir govora, ki ga bo imel danes MacDonald. Sicer je bil ta govor že nakazan nekoliko s člankom, ki ga je MacDonald napisal pred 14 dnevi v svojem dnevniku »News Letters«. Toda Nemčija je na takratne očitke MacDonalda odgovorila na ta način, da je sporo-čila Angliji, da bo začela graditi 12 podmornic z nosilnostjo 250 ton vsaka. Zato je vse pričakovalo, kako bo MacDonald odgovoril na ta nemški odgo-vor na svoj članek, ki napram MacDonaldu vsaj ni bil vljuden, če že ni bil surov.

Toda MacDonald se v današnjem svojem go-voru ni izkazal preveč trdnega v svojem stališču napram Nemčiji. Znova se je pokazalo, da ima Anglija z Nemčijo posebne račune.

V uvodu svojega govora je MacDonald rekel, da hoče govoriti povsem jasno o celotnem medna-rodnem položaju. Za Anglijo so najvažnejši tre-tnostno ti-le problemi:

Organizirati je treba zdravo pomorsko politi-ko in zato takoj odkrito izjavljal, da se bo 15. maja vršil napovedani sestanek med nemškimi in an-gleškimi pomorskimi strokovnjaki, ki naj pregle-da vse možnosti, kako zadovoljiti angleško-nem-skemu razmerju na morju. Tej predkonferenci bo sledila nato velika pomorska konferenca, ki se je bodo udeležile glavne svetovne velesile.

V drugem delu svojega govora se je MacDo-nald dotaknil vprašanja razmerja med angleško in evropsko politiko. Znova je poudaril, da je Angliji uspelo, da ni niti v Štresti niti v Zenevi sprejela nobenih novih obvez, ki bi jo vezale na

nobenih resnih ovir, toda še vedno je veliko franco-skih in angleških politikov, ki na to ekspedicijsko g. Mussolinija gledajo z veliko skrbjo. Treba je pomi-sliti, da je že ves evropski zrak nasičen z elektriko vojnega strahu in vojnega razpoloženja in da se vse mrzlično oborožuje. Začeti v takem trenutku vojsko, četudi samo proti kakšni afriški državi, pomeni za-kuriti ogenj sredi ogromne mase smodnika. Nevar-na ni samo Nemčija, ampak morebiti še bolj Japona-ska, ki kakor mačka pazi na vsak gib, katerega na-pravi v evropskih zadevah Rusija. Gotovo je tudi, da Japonska v veliki meri podpira Nemčijo zato, da bi se položaj v Evropi le še bolj zapletel. Zlasti v krogih angleške delavske stranke se dela na to, da bi angleška diplomacija ne dopustila aneksije Abesi-nije, in tudi vlada je v zadregi, ker je laburistična agitacija pred volitvami zelo močna ter je težko iti mimo zunanje-političnih smernic delavske stranke, ki bo pri volitvah skoro gotovo dobila veliko večino.

Evropo. Iz tega razloga Anglija ne bo poslala no-benega svojega delegata na podonavsko konferen-co v Rim, ker Anglija ne sme in ne more sprejeti nobenih obvez glede položaja v srednji Evropi.

Kar se tiče Nemčije, izjavlja MacDonald, da se mu zdi potrebno poudariti, da je Hitler ob na-stopu svoje vlade izjavil, da ne bo nikdar podpisa-l nobene pogodbe, ki bi je nato ne mogel izva-jati. Istočasno pa je Hitler izjavil, da priznava lo-carno pogodbo v vseh njenih teritorialnih in pravnih določilih. MacDonald upa, da bo na tej bazi še možno doseči z Nemčijo sporazum, ker ima tudi Anglija za cilj, da se v Evropi z njeno pomočjo organizira močan sistem kolektivne var-nosti.

MacDonaldu je odgovarjal vodja opozicije, laburistični poslanec Lansbury. Izjavil je, da opa-ža v angleški politiki stalno isto napako, ki jo je topot v svojem govoru znova poudaril MacDonald. Angleško javno mnenje namreč ne more preke tega, kako bi bilo mogoče v Evropi in v vsej sve-tovni politiki delati brez Nemčije. Nemčija je svo svojo politiko zgradila na stalni opoziciji proti drugim velesilam v Evropi. Anglija pa si sedaj nadeva to nalogo, da privede Nemčijo iz njene ho-tene osamljenosti v drugi tabor, kamor sama ne mara in kjer sama ne bo mogla nikdar iskrenč sodelovati.

Seja ob času, ko to poročamo, še traja. V hod-nikih zbornice se zelo različno komentira govor Ramsaya MacDonalda. Ministri in poslanci so iz-razili odkrito svojo nezadovoljnost nad govorom predsednika vlade in pravijo, da je bilo kot da bi govoril iz oblakov.

Zakaj ni mogoče zaupati Rusiji

London, 2. maja. SE. »Times« objavljajo daljši članek, v katerem dokazujejo, kako se je angleška vlada trudila, da bi izboljšala svoje razmerje do sovjetske Rusije. Toda vedno in vedno se dogajajo stvari, ki zblíževanje le ovirajo. »Times« objavljajo nato v posnetkih glavne točke »načrta, kako usta-noviti v Angliji sovjetsko vladov, načrt, ki je bil izdelan v moskovski kominterni in ki je na čuden način prišel v roke londonskemu listu.

Načrt je bil od kominterne v Moskvi objavljen 27. aprila in obsega vsega skupaj 11.000 besed. Uvo-doma dokazuje dokument, da so razmere v Angliji postale neznosne in da postaja naloga proletarskih množic, da pod vodstvom komunistične internacio-nale zrušijo sedanji režim, čedalje bolj nujnostna. V Angliji da je treba ustanoviti sovjetski režim. Načrt navaja natančna in podrobna navodila, kako naj proletarske množice sežejo po bankah, železnicah, vojnem in trgovinskem brodogrju, kako naj raz-

ženejo parlament in vrhovno državno sodišče. Na-vodila tudi za zasedo rudnikov, tovarn, zasebnih in državnih zemljišč ter za najboljši način celičnega delovanja med policijo, v vojski in mornarici. Takoj po izklicanju sovjetskega režima je treba ustanoviti rdečo armado, rdečo mornarico, rdeče letalstvo in rdečo revolucionarno sodišče. Načrt pristavlja na koncu, da svetuje angleški sekciji komunistične in-ternacionalne, naj se začneja že sedaj pripravljati na izvršitev teh nalog.

Kdo naj potem verjame sovjetskim delegatom, četudi ponujajo palmovo vejico...!

Tudi Rusija podmornice

Varšava, 2. maja. b. Po vesteh, ki so semkaj prispale iz Moskve, ej tudi v sovjetskih političnih krogih oboroževanje Nemčije povzročilo velikansko vznemirjenje. Vorošilov je takoj po končani prvomajski paradi sklical pomorski svet k sebi, na kateri se je razpravljalo, kakšne ukrepe mora storiti sovjetska Rusija, da se zaščiti od nemške nevarnosti na Baltskem morju. Izdelan je provi-zorični program, ki bo predložen vladi v odobitev. Po tem načrtu bo sovjetska Rusija pričela takoj z gradnjo več velikih podmornic, dveh velikih la-dij in dveh matičnih ladij za letala. Z gradnje novih sovjetskih podmornic in ladij se bo pričelo v najkrajšem času in so, kakor se iz zanesljivih virov čuje, sovjetski vojaški krogi že stopili v razgovore z merodajnimi činitelji ladjedelnice v Kronstadtu.

„Panika vsled 12 podmornic“

Washington, 2. maja. b. Nekateri listi se zelo resno bavijo z nemškim pomorskim programom in napadajo Hitlerja, ker s tem pospešuje vznemi-rjenje v Evropi, istočasno pa tudi oboroževalne protiukrepe, ki imajo značaj varnosti in obrambe. So pa med njimi tudi listi, ki ne skrivajo svoje ironije in pravijo, da je 12 še ne zgrajenih nem-skih podmornic povzročilo strah pri šefih pomor-skega brodogrja v Parizu, Londonu in Rimu. Listi se čudijo, zakaj je mogla nastati panika vsled 12 nemških podmornic, ko vendar združena brodogrja Francije, Anglije in Italije štejejo na dob 100 pod-mornic, na tisoče letal, na desetine velikih vojnih ladij in celo vrsto ladij s srednjo tonažo. Ali je ta panika le licemerstvo, ali pa strah, ker so morda ladje omenjanih držav zastarele in niso kos najnovejšim ladjam, ki so zgrajene in ki jih še gradi Nemčija po načelih svoje izpopolnjene tehnike.

Podpis francosko-ruske pogodbe

Kaj je ostalo od prvotnega načrta vojaške zveze

Pariz, 2. maja. c. Zvečer je bilo izdano urad-no poročilo, da so priprave za podpis francosko-ruske pogodbe končane. Zvečer bo Laval pova-bil Potjomkina k sebi v zunanje ministristvo in oba bosta nato podpisala pogodbo o medsebojni po-moči med sovjetsko Rusijo in Francijo. Načelni sporazum med Potjomkinom in Lavalom je bil do-sežen snoči. Nato je Potjomkin še moral sporo-čiti besedilo pogodbe v Moskvo in zahtevati njeno odobritev. Vso noč so nato pravniki sovjetskega poslanstva in pa pravniki zunanjega ministristva

sestavljali francosko in rusko besedilo pogodbe. Trenotno se ve samo to, da je pogodba sklenjena samo kot pogodba o medsebojni pomoči, in sicer čisto v smislu pakta Zveze narodov. Prejšnja do-ločila o avtomatičnosti so se spremenila v točno izdelana določila o medsebojni pomoči, če bi ZN v obrambo Francije ali sovjetske Rusije ne mogla sprejeti kakih sklepov soglasno. Ostali del pogodbe pa izpolnjujejo določila o »teatru operacij«, to se pravi, kako naj se izvajajo vojaške operacije na ozemlju ene ali druge države v primeru potrebe.

vodijo vrhovno nadzorstvo postajajo in nad delovanjem nezaupljivi-h kakor tudi da pod zaščito pravne nedotakljivosti vodijo na-rodno-socialistična ognjišča in tajne policijske opazovalnice po tujih državah. GESTA-PO naj reče le besedico, pa bo ta in ta član nemških trgovskih zbornice v inozemstvu, ta in ta predsednik kakšne ino-zemske dijaške ali kulturne organizacije, ta in ta zastopnik industrije in trgovine izginil čez noč.

GESTAPO ima svoje omrežje danes raz-tegnjeno po vsej Evropi, po obeh Amerikah, v Aziji in v Afriki in v tem omrežju sodelu-

jejo neštevilni, včasih prisiljeni sodrujniki v službi tajne policije. Takšna svetovna orga-nizacija, ki v ničemer ne zaostaja za komu-nističnimi celičnimi omrežji, je postala velika nevarnost za mednarodni mir, kakor pričajo nedavna roparska dejanja, ker služi ne samo policijskim interesom, ampak je lahko vsak čas tudi na razpolago za nacionalni imperi-jalizem nemške države po drugih državah, ki jih sistematično in podtalno spodjeda. In če temu dodamo, da njeno delovanje ne spo-štuje nobenih pravnih načel in nobene mo-rale, potem bomo spoznali, da je tudi velika nevarnost za svetovni mir. Le zakaj ji potem države posvečajo tako malo pozornosti?

Liubljanske vesti:

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Po prijavah za evharistični kongres sodeč doslej prijavljena privatna prenočišča nikakor ne bodo zadostovala. Ljubljana pa ne sme na nikogar napraviti vtisa, da ni gostoljubna, še manj, da je morda — majhna. In tu je sodelovanje vseh nujno potrebno. Apeliramo radi tega ponovno na vse lastnike hiš in stanovanj, da z vso uslužnostjo in razumevanjem stavijo stanovanjskemu odboru za II. evharistični kongres na razpolago posamezne sobe in posamezne postelje. Prosimo jih, da nemudoma sporočijo na pisarno Glavnega pripravljalnega odbora, Miklošičeva cesta 7, kaj in pod kakšnimi pogoji la-

hko stavijo na razpolago. Dalje prosimo vse one, ki jih obiščejo pooblaščenici stanovanjskega odbora, da jih z naklonenostjo podpirajo v njih dolžnostih. Zavedajmo se, da ima evharistični kongres tudi veliko tujsko-prometno vrednost. Po tem, kako bo udeležene kongresa v Ljubljani sprejel, kako prehranjen, kako nastanjen, bo sodil vso Ljubljano. Rad se bo vračal v naše mesto, ako mu bo ob kongresu pri nas prijetno, ogibal se ga bo in še druge od njega odvrčal, če mu ne bomo dali tega, kar zahteva načelo gostoljubja.

Obiščite
Maoličev razstavo

Jakopičev paviljon Od 9 do 18

Spomini na našega kralja Aleksandra I. Prireditveni odbor spominskih razstav v Jakopičevem paviljonu vabi vse cenjene sodelavke, da se udeležijo likvidacijske seje, ki bo danes ob 17 v damski sobi kavarne Emona. Uredile bomo končne račune in ugotovile vsoto, ki bo pripadla odboru za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Obenem prosimo odbor vsakogar, kdor bi imel še kakšno terjatev, bodisi v slikah ali v denarju, da jo prijavi pri omenjeni seji. Pozneje predloženi računi se ne bodo mogli več vpoštevati.

Mrzel val. Mesec maj nikakor še ni prinesel zaželenega toplega vremena, nasprotno se je ozračje predvčerajšnjim in včeraj znaš o hladilo. V sredo je padel mrzel dež, po planinah in tudi nižjih gorah pa je zapadel celo sneg. Snelilo je celo po nekaterih gorenjskih ravnicah. Po deželi je bila huda slana, ki je povzročila ogromno škodo.

Pred otvoritvijo zračnega prometa. Letošnja otvoritev letalskih potniških prog, ki vežejo Ljubljano z jugom, se je nekoliko zavlekla, čemur je pač vzrok neugodno pomladno vreme. Prejšnja leta se je zračni promet odvijal 1. maja, letos se bo pa šele 15. maja, in sicer na progi Ljubljana — Sušak — Zagreb in to dvakrat dnevno v obeh smereh. Zračni promet bo trajal do 31. avgusta. Izkušnja je namreč naučila podjetje »Aeropot«, da je treba ločiti med dvema vrstama potnikov, namreč med takimi, ki imajo le dan dva na razpolago ter ju hočejo preživeti na morju, in pa med potniki, ki imajo opravke v Zagrebu ali v Beogradu, pa se žele znebiti dolgotrajnega potovanja z železnico. Letalo na Sušak bo letelo ob 6.40 ter bo v 25 do 40 minutah na Sušaku in od tam najkasneje v 55 minutah v Zagrebu. V obratni smeri pa odhaja letalo ob 9.20 iz Zagreba, pride ob 10.15 na Sušak in ob 11 v Ljubljano. Drugi odleti iz Ljubljane letalo ob 13.10 ter je ob 13.50 na Sušaku in ob 14.50 v Zagrebu. V obratni smeri pa leti letalo ob 17.05 iz Zagreba, pride ob 18.00 na Sušak ter ob 18.45 v Ljubljano. Za ugodne zračne zveze je torej vsestransko preskrbljeno. Tudi letos bodo pri nas pilotirali ljubljanski piloti Striževski, Jarošenko in inž. Stanislavljčič, letala pa bodo trimotorna angleške konstrukcije.

Združenje dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani bo proslavilo praznik sv. Florijana s sv. mašo v soboto, dne 4. maja t. l. ob pol 8 zjutraj v cerkvi sv. Florijana. Združenje vabi vse svoje člane in prijatelje ter pomožne osebe, da se udeležijo sv. maše.

Kino Kodoljevo (telefon 31-62). Danes ob 20.50 »S križem in mečem« (Josif Mocija), in »Princeza Nadja«.

Napravite tlak pred bolnišnico. Pred bolnišnico se križajo navadno istočasno štirje tramvajski vozovi, toda potniki, ki na tej važi postaji vstopajo in izstopajo, se pritožujejo, da morajo gaziti blato, preden pridejo do voza. Svoj čas je od tramvajske proge do bolnišnice držal tlakovani hodnik, ko pa so delali novo progo, so ga odpravili, za napravo novega pa se ni nihče zanimal. Tam je hodnik nujno potreben, če zaradi bolnikov, in čas je, da ga mestna občina napravi.

Ogenj na Osojah. Včeraj ob 5 zjutraj so bili poklicani gasilci na Osoje, kjer so se vnele v znani hiši Alojzija Jeraniča stopnice. Gasilci

V Šelenburgovi ulici

je na razpolago 5 prostorov, ki lahko služijo za trgovino, obrtne lokale, menzo itd. — Ponudbe upr. »Sl.« pod »Center«. Istotam je na razpolago tudi poslovni lokal 2 sob, ki se lahko takoj odda. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Center« št. 4938.

Kulturni obzornik

Voltairijanski rokoko
v Mickiewiczovih očeh

Iz »Gospoda Tadeja« ob priliki poljskega državnega praznika 3. maja — poslovenil Tine Debeljak

Danes 3. maja praznuje poljski narod na naj-svečanejši način obletnico ustave iz leta 1791, s katero je poljska šlahta osvobodila meščana in skušala še zadnjikrat zavreti svojo naglo pot v razpad. Toda tudi »konstitucija tretjega maja« ni več pomagala: ostala je samo lep spomin v poljski zgodovini, ki je kot tak izpolnil svoje poslanstvo šele v času velikega poljskega narodnega trpljenja, ko so Poljaki izgubili samostojnost in so bili do osvobodjenja po svetovni vojski razdeljeni pod tri cesarstva. Po vojski je nastala Poljska dan sprejeta te prosvetljene ustave proglasila za svoj narodni praznik. Nimamo danes namena govoriti o politiki Poljske, ne o novi ustavi, ki je bila te dni sprejeta in ki izraža težnje k prošlosti, h konservativnosti stare šlahte, ki jo zopet molče privilegira, temveč hočemo za ta narodni praznik prineseti v prevodu odlomek iz naslavljenega dela poljske in slovanskih književnosti sploh iz »Pana Tadeusza«, ki je epopeja tiste šlahte, ki je zadnja konstitucija XVIII. st. sestavljala, obenem pa se v prvih desetletjih sužnjosti nadala rešitve od Napoleonovih vojsk. Ta ep je slavil lani svojo stoletnico po vsem svetu in tudi Slovenci so ga začeli prevažati (glej Dom in svet, 1934, št. 8—10).

Danes prinašamo nadaljevanje teh odlomkov, kjer veliki romantik Mickiewicz karikirira prosvetljeno dobo volterjanskega rokoka, ki je pospešila razpad staroslavne Poljske.

V tem Konornik je pozvonil z dozo zlato:
»Ej dragi, staro dobo ne hvali tak bahato!
Nasprotno — zdi se mi — (morda je čas to storiti),

da mladi svet je boljši: vsaj ni tako obnorel. Ah, dobro pomnim še te čase prosvetljene, ko moda iz Francoske se med nas zažene, ko mladina naša k nam iz tujih krajev, navali z barbarstvom, hujšim od Nogačev, doma preganjajoč Boga in vero davno, navade, pravo, nošo... O, kako ogavno je gledati blodič bledice te gospoške, francosko nosiljajoče — brez nosa od »francoske«...

zapičene v brošure, časopise klete, znanilce nove vere, idej in toalet. Veliko moč na nazor imel je čas ta blazni: pač sklenil je Gospod, da narod poljski kazni, odvzel zato je um in pamet prebivalcem, in modrec ni se upal upreti spakovalcem; ves narod bil je protil kugi tej nalezni, ker dobro je že čutil v sobi kak boleznik kričal na novotarje — pri tem se nanje oziral, zamenjal vero, govor, po njih si kaj izbiral zares, predpustna burka, prava maškerada, ki je privedla v post: — državo do razpada.

Čprav sem bil otrok še — nekako v petem letu — na dvor v okraj ošmianski k mojemu očetu v francoski je kočiji gospod Tečaj privozil: prvi, ki se je na Litvi pofrancozil. Kot za kario tice so tekli za njim v jati,

Mariborske vesti:

Cerkvica sv. Urbana v nevarnosti

Ogenj v stolpu so gasili štiriindvajset ur

Maribor, 2. maja.

Idilična cerkevica Sv. Urbana nad Mariborom bi bila včeraj skoraj postala žrtev požara. Okrog pol ene popoldne je med nevihto udarila v cerkveni zvonik strela. Zaradi poškodovanega streloвода ni zdrzela v zemljo, ampak ob jabolku v konico zvonika, potem pa po pločevinasti stropi radijske antene, ki jo ima sosednji gostilničar pritrjeno na stolpu. Po anteni je strela ob gostilniškem poslopju udarila v zemljo. Konico stolpa pod pločevinastim pokrovom je strela užgala. Začeli so tleti tramovi in deske. Ker je v takem visokem stolpu hud prepih, kakor v tovarniškem dimniku, se je tlenje debelih tramov sila hitro nadaljevalo. Nevarnost so ljudje takoj opazili ter pozvali na pomoč kamniške in mariborske gasilce. Mariborčani so prišli ob treh s svojo malo ročno brizgalno, kamniški pa so bili nekaj preje na vrhu hriba. Gašenje pa je bilo silno težavno. Nad zvonovi so morali gasilci prebiti tri line eno za drugo, v vsaki pa postavljati lestve, da so lahko prišli čisto pod konico stolpa. Do vrha pa ni bilo mogoče priti, ker se stolp naglo zožuje. Začelo se je naporno delo, pri katerem so bili gasilci v ozkem in zelo visokem stolpu ves čas v življenjski nevarnosti, poleg tega pa so bili neprestano mokri od vode, ki je tekla iz brizgal-

ne nazaj v stolp. V mrzlem prepihu so se skoraj vsi močno prehladili. Nazadnje v mrazu niso mogli več vzdržati ter so se menjaje hodili gret in sušit v bližnjo gostilno. Gasilno delo je trajalo pozno v noč. Mariborski in kamniški gasilci so poskušali na vse načine preprečiti nevarnost in nazadnje so prebili pločevinasto streho okrog in okrog, da je konica stala le na tramovih. Kar je obtožila nevarnost, da se konica stolpa s težkim križem zruši v notranjost ter pobije pod seboj vse gasilce, se je Mariborčan Gustinčič na vrh navezan povzpel na zunanjo stran stolpa ter s kavljem prevrnil križ in jabolko z vrhom stolpa vred v globino. V jabolku so našli zanimiv dokument, ki izvirja iz leta 1855, ko so cerkev pozidali, zraven pa je še prvis iz leta 1897, ko je bila streha prekrita in jabolko znova pozlačeno. Ko je konica stolpa odletela, so se vsule iz odprtine iskre ter ogrožale sosednja poslopja, da so jih komaj sproti varovali. Šele ob 11 ponoči se je posrečilo nevarnost tako omejiti, da so se Mariborčani podali domov, Kamničani pa so še naprej stražili ter so morali še trikrat začeti gasiti. Šele danes okoli poldneva je tlenje v tramovih docela prenehalo in je cerkev izven nevarnosti. Po mestu se je včeraj naglo razvedela o nevarnosti, ki preti Sv. Urbanu in ljudje so z veliko nestrpnostjo spremljali potek gasilne akcije.

Grom, tresk, dež, toča, sneg in mraz — vse nadloge obenem so udarile nad nas 1. maja, ki velja sicer med ljudmi za najlepši pomladanski dan. Dopolodne je začelo deževati, okrog poldneva se je razbesnela kratka nevihta s strelo in gromom, potem se je vsula med dežjem toča in kar naenkrat se je dež sprevrnil v snežinke. Snelilo je dobre pol ure v silnih kosmih, kakor sredi najhujše zime in v nekaj minutah je bilo vse pobeljeno. Drevje se je šibilo pod težkim mokrim snegom in mnogo škode je nastalo zaradi tega v gozdovih in v sadovnjakih. Kmalu se je sneg v nižavah izpremenil zopet v dež, po Pohorju in Kozjaku pa je sneg obdržal. Nato se je zjasnilo, pritisnil pa je silovit mraz, ki je tekem noči povzročil silno škodo. Padla je huda slana ter uničila cvetoče sadovnjake in zelenjadne vrtove. Zgodnje sadje: marelice, breskve, češnje in češnje so odcvetele ter jim mraz ni veliko prizadel, mnogo nevarnejši je bil jabolčan, ki se nahajajo v najlepšem cvetu. Ko je nekatere vetru izpostavljene sadovnjake obiskalo včeraj dopoldne sonce, so cvetoče jabolane porjavile in cvetje je odpadlo. Posledica mraza se je takoj čutila na trgu. Kup solate, ki je bil v sredo po 1—2 Din, je bil včeraj po 4 Din.

Smrtna kosa. V Magdalenski ulici je umrl v starosti 54 let strojevodja Viktor Wolzettel. — V bolnišnici je ugrabil smrt 34 letnega železniškega kurjaka Stjepana Hrnceca. — V Jarenini je umrla pri Sparhovi v visoki starosti 86 let Marija Gornik. Naj počivajo v miru!

Ljudsko gibanje. V aprilu se je rodilo v Mariboru 80 otrok (50 dečkov in 30 deklic), umrlo je 74 meščanov (33 moških, 41 žensk), poročilo pa se je 30 parov.

Regulacija Mure. Licitacija gradbenega materiala za regulacijo Mure se bo vršila na tehničnem razdelku sreskega načelstva dne 26. maja. Materiala se bo nakupilo za 403.777 Din.

Občni zbor društva sodnikov kr. Jugoslavije, sekcija Ljubljana bo 12. maja ob pol 11 na mariborskem okrožnem sodišču v razpravnih dvorani št. 53.

Uničeno imetje. V Leskovcu pri Pragerkem je uničil požar stanovanjsko hišo in viničarjo posestnika Karla Soršaka. Škode je 30.000 Din.

Nova banovinska cesta Sv. Benedik v Slovgor. — Lomane bo še v dveh mesecih gotova. Sedaj se tlakuje zadnji del, potrebni kamen pa je že ves nalomljen. Z novo cesto se bo znatno skrajšala cestna zveza med Mariborom in Gornjo Radgovo, odprli pa se bodo prometu lepi predeli Slovenskih gor.

Prvi največji
južo-emendolski sir

je izdelala tvrdka »Zdenka«. Tehta 150 kg, izdelan je iz 1750 litrov mleka. Razstavljen je na Glavnem trgu, Maribor. Kramberger.

nevoščljivi hiši, pred katere vrati se zaustavijo le koleseji onegavi ki se »cariolex mu po francosko pravi. Odzad čepela sta — lakaja dva: dva pèska, odsprej na kozlu — Nemece suh, ravni kot deska,

nogé moleč naprej kot preklji dve fižolni v nogavicah dolgih s svilinimi šolmi, v lasulji, zvezani ob cofu kot vrh meha. Starejši, to videč, so pokali od smeha in kmelte križali so se, češ da po sveti hudč beneški leta v nemški tej koretli. Dolgó opisoval bi, kakšen bil Točaj je, dovolj: kot opica se zdel in papagaj je v lasulji, smatrajoč je »runo zlatolepó«, mi pa — bolezen las, ko se lepjo v kepo. Če kdo tedaj je menil, da obleka stara je lepša kakor modna opijša potvara, molčal je, ker mladina kričala bi v nebesa. da je nekulturnež, izdajavec progressa. Slabó mu, kdor ni vstopil v njihova ojesa!

Točaj glasil povsod je, da nas reformiral, civiliziral bo in nas konstituiral; razstrel bil vseokrog, odkril da nekaki Francozi so iznajdbi, da smo vsi enaki, čeprav že sveto Pismo — kot vemó — to pravi,

in vsak kaplanček z lece toisto onegavi. Že davno nauk je tu, gre le za izpolnitev. Ta čas pa vladala je taka zaslepitev, da najpreprostejšega niso verovali, če niso prej v francoskem časopisu brali. Točaj sam — kaj enakost! — si naslov markiza nadel je, pač zato, ker spet je iz Pariza prišlo, da naj kim več si titulov naniza.

Dohodki mariborske carine. V minulem mesecu so znašli dohodki carinarne 5.419.378,75 Din. V minulem proračunskem letu 1934-35 so znašli celokupni dohodki mariborske carinarne 58.809.653,75 Din. Bili so za 1.878.813 Din višji, kakor v letu 1933-34.

Razdejnanje na trgu. V Vetrinjski ulici sta se splašila vprežena konja ter zdrvela z vozom proti Glavnemu trgu. Besneči živali je zaneslo naravnost med branjeve, kjer sta napravili strahovito razdejnanje. Dve stojnici sta bili na tleh pomandranji, veliko drugih prevrženih, okoli pa se je kotilo na stotine pomaranj in drugega blaga. Sredi vsega tega sta se šele splašeni živali ustavili ter se dali zopet mirno odpeljati. Stojničarji so utrpeli znatno škodo.

Za 7000 Din cigarete in tobaka so odnesli vlomilci, ki so v noči od srede na četrtek vdrl v trafiko Eigner na vogalu Vrbanove in Gosposvet-ske ceste. V paviljon so vdrl s ponarejenimi ključi.

Trbovlje

»Žena« — pod tem imenom se pripravlja razstava o ženskem delu in življenju, razstava bo na šoli v Trbovljah od 30. maja do 6. junija. Ob tej priliki bo tudi higienska razstava in razstava o negi dojenčca. Vse bo razvrščeno po razredih v šoli Trbovlje II. Poleg oddelka »Gospodinjstvo« bo poseben oddelek domače ženske obrti, oddelek za umetnost, kjer bodo zastopane naše slikarice, pisateljice in pesnice. Nadalje bo sodeloval tudi Osrednji zavod za domačo obrt in Zveza gospodinj iz Ljubljane ter razne založbe ženskih listov in knjig. Ker je razstava namenjena najširši javnosti, bo poset iste brezplačen. S tem bo podana možnost vsemu prebivalstvu naše doline in bližnjih krajev, da obiščejo to zanimivo in poučno prireditev, ki bo prva te vrste v Trbovljah.

Mraz. V četrtek, dne 2. maja smo imeli 5 stopinj pod ničlo in veliko slane. Pač posledica, da je 1. maja zapadlo na debelo snega po okoliških hribih. Sv. Planini, Mrzlici in Kumu.

Potres smo čutili 2. maja zjutraj malo pred tretjo uro. Trešenje je trajalo precej časa. Bili so pa bolj lahki sunki.

Ptuj

Na Dravskem polju je zopet gorelo. V pozni noči od petka na soboto se je nenadoma nebo zasvitalo nad prijazno vasico Sp. Pletanje. Goreti je začelo pri posestniku Jožefu Planinsku in sicer najprej skedenj. Preden pa je prišla pomoč, se je ogenj razširil na ostala gospodarska poslopja, ki so zgorela vse do tal z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem.

Aretacija vlomilske tolpe. Orožniki iz Ptujске gore so aretirali šest oseb, ki so na sumu, da so tekom leta izvršili na raznih krajih v ptujskem okraju 32 vlomov in tatvin. Najbolj so prizadete Haloze, kjer so bili vloni na dnevnem redu in je bilo ondotno prebivalstvo radi tega že obupano. Rokovnjače so orožniki vklepane prignali v Ptuj in jih izročili okrajnemu sodišču. Aretiranci svoje dejanje le deloma priznavajo.

Ko pa drugam se čas obrnil drugič, je postal markiz taisti vnovič demokrat je, da končno — z drugo modo — za vlade Napoleona,

se vrnil iz Pariza z naslovom je barona. Če bi še dalje živel, v novem kdaj prevratu spet bi se iz barona povrnil k demokratu. Pariz namreč navduši se, da koj pozabi, a kar Francoz izmisli — brž Poljak pograbi.

Zahvaljen Bog, da zdaj mladini ni več mari, če čez mejé potuje, kako naj se šemari; ne išče več resnic v papirni kramariji, jezika ne uči več v vinski kromariji, kajti Napoleon, ki uma mož, duhá je, za mode in čenčanje časa več ne daje. Sedaj grmi orožje in up nam v srečih rase, ker zopet o Poljakih širi v svetu glas se; inamo slavo, torej: država nam že vstaja! Vemó namreč, da slava vselji svobodo raja! Le žalostno je to, da tak počasi gréjo v brezdelnost nam leta, On pa — tam za mejo...

Bog! čakati tako dolgó, tako redké novice! Oh, ošé Zužek — (skloni lice zdajci k menihu) kot sliši se imaš izza mejé vesti ti: o naših legijah morda kaj več, častiti?

»Nič, prav nič! menih odgovori zlovollno — (poslušal je ves govor vidno nejevoljno). »Kaj mi politike je mar! Če pa v Varšavi sem bil kedaj, to naša stvar je, to se pravi — samostanska. Jej zdaj in naj te ne miče: so tu ljudje, ki se jih stvar prav nič ne tiče!

To rekoč je pomežiknil, kot da cikal bi na gosla Rusa; bil je gospod Rykow...

Velik požar v Domžalah

Domžale, 2. maja.

Danes ob 3 popoldne je izbruhnil v Stobu velik požar, ki je uničil gospodarsko poslopje Avgusta Habjana. Poslopje je obsegalo hlev, šupo in svisli. Zažgali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Habjanovi otroci so bili sami doma. Mimo je prišla petletna Nežka, hčerka sosedja Valentina Habjana, ki jo je oče poslal po vžigalice. Deklece je sosedovim otrokom posodilo vžigalice in otroci so pričeli zažigati najprej travo, ki pa ni gorela, nato pa stelo, ki se je seveda vnela. Požar so prihiteli gasiti domači in okoliški gasilci ter ga popolnoma omejili, ker je grozila še večja škoda, saj so bila sosedova poslopja le en meter oddaljena od požara. Škoda znaša okoli 80.000 Din in je deloma krita z zavarovalnico. Mala Nežka pa je prinesla svojemu očetu domov — dve vžigalici.

Gospodarsko poslopje, ki je zgorelo, je bilo dolgo okoli 30 m in okoli 10 m široko. Pogorelo je tudi hlev. Pogorelo je vse ostrešje, krma, stela, stroji in vozovi, le živino so mogli rešiti iz hleva. Škoda znaša od 40.000 do 50.000 Din in ni popolnoma krita z zavarovalnico. Zanimivo in za posestnika Habjana žalostno, da je pred 40 leti nastal ravno tam požar, ki so ga zanetili otroci in se je razširil tako, da je upepelil poslopje 13 gospodarjem.

Trilysin
BIOLOŠKI TONIKUM ZA LAŠE
JE SEDAJ CENEJŠI
večja stekl. D. 72.50
manjša stekl. D. 40.-

Na poti domov v - smrt

Maribor, 2. maja.

Iz Laporja pri Slov. Bistrici nam poročajo o slučaju smrtne nesreče, ki je razburil vso okolico, žrtve pa je postal družinski oči, ki je bil na poti od dela domov k družini, pa ga je med potom dohitela smrt.

Strašna je bila noč od torka na sredo na Kriznem vrhu. Okrog 11 sta na banovinski cesti pred Brležovo hišo našla dva kolesarja Jurija Mastinška vsega razbitega in razmesarjenega. Bil je že mrtev. Povožil ga je avtomobil, ki ni imel spredaj luči in kateremu so že na sledu. Ponesrečeni se je vračal domov z dela pri železnici. Gredoč je pomagal še fantom postavljati mlaj, nakar se je še pomudil kratak čas v gostilni.

Naj umrlemu sveti večna luč! Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Koledar

Petek, 3. maja: Najdenje sv. Križa; Aleksander, papež mučenec.

Osebnosti

— Odpuščen je iz državne službe gosp. Gu-benšek Franc, sodni pristav VIII. skupine pri okrajnem sodišču v Kočevju.

Ostale vesti

— Split—Atene—Kairo in še druga vmesna mesta kakor Olimpijo, Pirej, Heraklion na Kreti, Port-Said in Aleksandrijo bodo obiskali v času od 30. junja do 16. julija izletniki, ki se prijavijo za propagandno potovanje Jadranske Straže po Sredozemskem morju s »Kraljico Marijo«. Cene od 3400 do 6700 Din. Pripravljene sprejema Jadranska Straža v Ljubljani, Tyševa cesta 1.

— Proslava Zrinskega in Frankopana. Obletnico tragične smrti hrvaškega bana Petra Zrinskega in Frankopana so v Zagrebu in drugih mestih proslavili prav slovesno. V šolah je proslava morala izostati, ker imajo te počitnice. V Zagrebu so bile po cerkvah zadušnice. Lepa je bila proslava 35. polka »Zrinski«. Na dvorišču vojašnice so se zbrali vo-jaki, izmed katerih so bili nekateri v narodnih nošah in tudi v zgodovinskih vojaških nošah iz dobe Zrinskega in Frankopana. Na oder je bila postavljena tudi reliefna plošča grofa Zrinskega; tu sta stala tudi doprsna kipa kraljev Petra I. in Aleksandra I. Slovesnosti so prisostvovali predstavniki raznih društev. Nagovor je imel poveljnik polka polkovnik Desan lič. Ta je orisal slavno življenje Zrinskega in Frankopana ter tragično smrt Zrinskega. Ona sta dala zgled, kako je treba umreti za domovino in svoj narod. »Slava junaku mučeniku Petru Zrinskemu!« je vzkliknil. Nato je pozval vo-jake, naj sledijo temu zgledu in naj čuvajo Jugoslavijo v smislu zadnje volje kralja Aleksandra. Popoldne je bilo v vojašnici »vojno veselje«.

— Proti nemoralnemu tisku. Prof. Bogdan Babič je »Hrvatski Straži« poslal pismo, ki se nanaša na znano anketo o pobujanju nemorale v Zagrebu. V njem omenja, da je v svojem govoru na anketi izrecno imenoval »Jutarnji list« in omenil poglavje »Deca govori« ter ugotovil, da nima smisla vpraševati otroke od 7.—14. leta, ali se hočejo poročiti in imeti otroke. Naglasil je, da takemu tisku ne smemo odpreti vrat v katoliško hišo.

— Bivšim samostanskim učenkam in gojenkam v Smihelu pri Novem mestu. Drugo leto praznuje redovnice d. N. D. 50 letnico naselitve in vzgojne dela v Smihelu pri Novem mestu. V vrstah bivših samostanskih učenk in gojenk sta se porodila ob tem lepem jubileju želja in sklep, postaviti dobrim posejiteljem in učiteljicam, dostojen spominek. Poseben odbor je organiziral pripravljala dela in bo bivšim učenkam razposiljal tozadevna podrobna navodila. Ker pa mu nedostaja natančnih naslovov mnogih, ki bi eventualno mogle in bi rade sodelovale, zalo se poslužujemo časopisa. Prvi spominek bo literaren, zanimiv pester album, zgodovine in dela smihelskih sester. Knjiga bo izšla koncem leta. Ker pa bi avtorica rada, da bi se v drugi polovici knjige s primernimi članki,

spomini itd., srečalo čimveč onih, ki smo skupaj za priprtimi vrati prisluškovale sirenami življenja, ki so vabile in pele tam zunaj, naproša tem potom vse one, ki bi rade kaj prispevale, da pošljejo svoje članke, pa bili kakršnikoli, na župni u-rad v Smihelu, kjer jih bo dvignila avtorica. Še lepši bo drugi spominek, ker bo human. Kakšen — ostane naša skrivnost. Tozadevna potrebna dovoljenja in obljubo izdatne pomoči merodajnih oblasti, že imamo. Vse podrobno se pogovorimo na letošnjih duhovnih vajah za učiteljice in uradnice v samostanu v Smihelu, ki bodo v prvi polovici meseca julija. Priglasujte se zanje že sedaj!

— Novo pevsko društvo. Kr. banska uprava v Ljubljani je potrdila pravila novega pevskega društva »Teharski Zvon« v Teharjih pri Celju. Društvo je že imelo ustanovni občni zbor in je že pristopilo lepo število članov. Novo društvo ima namen gojiti slovensko narodno pesem in skrbeti tudi za pošteno razvedrilo. V nedeljo je imelo društvo svojo prvo prireditev in sicer uprizoritev komedije »Beneti trojčka«, ki je v vsakem pogledu prav dobro izpadla.

— Strela je udarila v sredo popoldne v Štorah v električni daljnovod, ki vodi v St. Jur. Druge škode ni napravila, kakor strah blizu stoječih, ki so slišali tresk in videli ogenj. Lahko pa bi se bilo užgalo samo par metrov oddaljeno gospodarsko poslopje, ki je s slamo krito.

— Utopljenec. Iz Police pri Višnji gori poročajo: V tork popoldne ob štirih so zagledali v potoku blizu Drobniča mrtvo moško truplo. Po knjižici, ki jo je imel mrtvec pri sebi, so spoznali, da je utopljenec Jakob Hribar iz Zlatega polja, rojen leta 1866. Prišel je na Polico, kjer bo pokopan. Kako nasilje je izključeno. Mož, ki je še prej prosil pri Drobniču, se je podal po cesti proti Troščinam, pa je gotovo »drknil« s ceste, ki gre ob potoku, v potok, iz katerega si sam ni mogel pomagati.

Halo! Halo!
Dospela je
Florida
cikorija!
Ona se odlikuje po izredno prijetnem okusu, veliko hranljivostjo, a poleg tega je brez kisline!
Dobiva se v boljših kolonijalnih (spe-cijalnih) trgovinah.

Iz notranje politike

Pred volitvami

Volitve brez alkohola. Čl. 52. volivnega zakona določa: Na dan volitev, na dan pred volitvami in na dan volitvah je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače. To prepoved mora občinski urad razglasiti. Povsem tem je prepovedano točiti alkoholne pijače 4, 5. in 6. maja.

»Bat« za Jevtičovo listo. Tednik »Borovo«, ki ga izdaja podjetje »Bat« v Borovu, je priobčil članek ravnatelja T. Maksimoviča, v katerem ta poziva svoje nameščen-ce, da enodušno glasujejo za predsednika vlade.

Danes Jevtičev shod v Belgradu. Ob 5 popoldne bo za tehnično fakulteto v Belgradu volivni shod, na katerem bo govoril ministrski predsednik Jevtič, za njim pa kandidati za področje Belgrad-Zemun-Pančevo. V nekdanji Srbiji je volivna borba zelo živahna. Volivna agitacija gre proti koncu, mesto velikih shodov se vršijo še manjši sestanki kandidatov.

Za koga bodo glasovali Nemci v Sloveniji. »Deutsches Volksblatt« poroča, da je »nemško vodstvo« dalo nalog svojim volivcem, naj v krajih, kjer na Jevtičev listi ne kandidirajo nemški kandidati, volijo ljudi, do katerih imajo zaupanje. Če je na tej listi več slovenskih kandidatov, naj se med seboj dometijo, koga naj volijo. V ta namen naj se krajevni nemški zaporniki posvetujejo z osrednjim vodstvom. Voditelji nemštva v Sloveniji dr. Lotar Mühleisen (Maribor), dr. Jurij Skoherne (Celje) in dr. Hans Arko (Kočevje) so objavili v svojih listih poziv, naj nemški volivci v Sloveniji volijo strnjeno za Jevtičovo listo. Glasujejo naj za naslednje kandidate: v okraju Dravograd za inž. Milana Lenarčiča; v okraju Maribor za Rudolfa Ogrineca in Karla Frasa; v okraju Celje za Ivana Prekora in Karla Stanteja; v Slov. Konjicah za Karla Gajška; v Kočevju za dr. Ivana Lovrenčiča in v Črnomlju za dr. Koceta. Do teh imajo torej Nemci več zaupanja, kakor do kandidatov, ki jih nemško vodstvo ne priporoča.

Ubil je svojega tovariša. Novosadski listi poročajo, da sta se v gostilni v Donjem Kovilju sprla pristaša Jugoslovanske narodne stranke, kmeta Zivan Popov in Rado Uglješin. Slo je za to, za katero listo naj glasujeta,



Za Vas milosljiva gospa!

Zdravo in mladostno polt dobite, ako pigmentirate svojo kožo. Večja količina pigmenta da koži lepo, tople barvo in večjo odpornost.

Nivea Vam napravi svežo in lepo kožo ter pospešuje obnovo tvoritev pigmenta.

NIVEA-CREME

Celje

»Gospoda Glembej« v celjskem gledališču. Končno se je vendar izpolnila Celjanom želja. V tork večer je gostovala v mestnem gledališču ljubljanska drama s Krležovo dramo iz življenja zagrebške patricijske rodbine Gospoda Glembej. Občinstvo, ki je topot napolnilo gledališče, je z napetostjo sledilo razvoju dejanja, v katerem slika avtor z globokim poznavanjem vso gnilobo zagrebške predvojne elite družbe. Glavne vloge so z razumevanjem in doživljajem podali gg. Levor in Kralj ter ga. Nablocka, zakar so bili deležni s strani občinstva živahnih ovacij. Gostovanje je doživelo v Celju popoln uspeh in čujemo, da bo ljubljanska drama vprizoritev ponovila.

— Instalacija novega župnika v Galiciji. Jutri v soboto bo v Galiciji pri Celju instaliran za župnika g. Mihael Carl, dosedanji župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku.

— Smrten padec po stopnicah. V sredo ob četrti na 8. jutraj je šel 50-letni Strašek Robert, sin znanega čevljarkega mojstra, z doma, Cankarjeva cesta 4, po stopnicah. Na stopnicah tik v prtiliču je dobil napad božjosti, padel s stopnic na tlak v veži in si prebil lobanjsko bazo. Ponesli so ga v stanovanje, kjer je ob pol 10 nato umrl. Pogreb bo danes ob 17 iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Naj počiva v miru!

— Izjava. Z ozirom na razne govorce in oblastveno intervencijo izjavljam, da nisem v nobeni zvezi z nameravanim razbijem shoda g. Prekora v Celjskem domu. Golob K., ml.

— Umrla sta Krajnc Barbara, stara 72 let, prevzličarica v Pečovniku, in Sajovec Karol, star 82 let, ob. reže iz Motnika. N. v m. p.

— Mraz, toča, slana, dež. Zadnje dni je pritisnilo precej mrzlo vreme. Že od torka na sredo je bila po nekaterih krajih v Savinjski dolini slana, istotako tudi v noči od srede na četrtek. V sredo opoldan so se privlačili nad Celje temni oblaki in prav kmalu po 12 je nekoliko grmelo, začela je padati debela toča in nato dež. Ljudje se kljub majniku zavijajo v zimske suknje.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Tomaž Kempčana — Hoja za Kristusom je knjižica — v obliki molitvenika — katero bi moral imeti in prebirati vsak katoličan. Za notranje versko življenje vsakega posameznika je čitanje iz te zlate zakladnice neizmerne važnosti. Vsak dan bi moral čitati v njej, zakaj toliko vzpodbude, lepote in miselnega bogastva ne najde v nobeni drugi knjižici. To je knjižica za celo življenje — čim večkrat jo čitamo, tembolj se kaže sad tega duhovnega branja. In prav v sedanjem razrušenem času nam je miren in neomajen svetlnik v življenju, kakršen je Tomaž Kempčan, bolj potreben kot vsakdanji kruh. Naj ne bo danes med nami praktičnega katoličana, ki bi se bal stroškov za to zlato knjižico. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je znižala ceno knjižici na 8 Din, po pošti 9 Din. Knjižica ima 400 strani, je trpežno vezana z rdečo obrezo. Sezimo po tej knjižici, saj je v primeri cene z drugimi knjižicami — skoraj zastoj.



DRAMA — Začetek ob 20

Petek, 3. maja: Zaprti.
Sobota, 4. maja: Matomeščani. Red B.
Nedelja, 5. maja: Gospoda Glembej. Izven Izredno znižane cene od 14 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 3. maja ob 13: Netopir. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 3 do 16 Din.
Sobota, 4. maja: Boccaccio. Izven.
Nedelja, 5. maja: Boccaccio. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 3. maja: Zaprti.
Sobota, 4. maja: Kdo je kje? Red B.
Nedelja, 5. maja: Veseli kmetič. Znižane cene. Zadržlj.

Naznanila

Ljubljana

1. Chopinov večer bo dravi ob 20 kot intimni koncert Glasbene Matice v Hubadovi pevski dvorani. Koncert bo v počastitev spomina 125 letnice rojstva slavne-ga skladatelja 14. in pianista Friderika Chopina. Sedišča po 10 luč, stojala po 3 Din se dajo v tekcu dneva v knjižnici Glasbene Matice, od 19 pa v poslopiju Glas-bene Matice v Vegovi ulici.

1. Akademija Podmurska Jadranske straze na Dr. dvorazredni šoli v Ljubljani bo v soboto 4. maja ob pol 20 v dvorani Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici. Na sporedu so zborovske deklaracije, rit-mične vaje, narodni plesi, klavirske točke, štrmel itd. Po akademiji ples z jazzbanom. Čisti dobiček je na-menjen za letošnje ekskurzije po našem divnem Ja-dranu.

1. Filozofsko društvo v Ljubljani priredi v soboto 4. maja ob 18 na univerzi (predavalnica 99) predavanje univ. prof. dr. E. Spetakovskega. »Sociologija in filo-sofija«. Vabljeni vse, ki se za stvar zanimajo!

1. Mornarji! Vsi bivši mornarji so vabljeni na rodni članski sestanek, ki bo dravi ob 20 pri Sestici.

1. Društvo za zgradbo hidrotehnološke laboratorije v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 6. maja 1935 ob 20 v družabnem lokalu UJIA, Kon-gresni trg 1, II. nadstropje.

1. Nočno službo imajo lekarni: mr. Sušnik, Martin trg 5; mr. Kralj, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohi- noc del. Rimska cesta 31.
Kino, Kodeljevo (Telefon 31-62.) Danes ob 20.50 S križem in mečem (Jose Mojica), in Princeza Nadja.

Maribor

m Krščanska šenska zveza ima v nedeljo 3. maja ob 6. jutraj v cerkvi sv. Jožefa v Studenih sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Po sv. maši darovanje za cerkvene potrebe. Vljudo vabimo vse članice in člane, da se podožnostno udeležijo v prav obilnem številu in z druš-venimi tuzki.
m Poklonitveno potovanje na Oplenec priredi slo-venska sekcija Jug. ženske zveze v dne ob 13. do 18. maja. Odhod 13. maja iz Ljubljane ob 20 z hrzim vla-rom. Stajarska društva se priključijo v Zidanem mostu. Zaprošena je za ta društva do Zidanega mostu plo-vidna vožnja. Podrobne informacije v trgovini ge. Zla-te Brlišnik, obvezne prijave pa do 3. maja.

Naše dišastvo

Akademikje imajo obiljno recitirano sv. mašo zopet jutri, v soboto, ob 7.

Poizvedovanja

Zlata verifika je bila najdena in se dobi v upravi Slovencev.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 3. maja: 12.00 Vojaška godba na ploščah 12.45 Poročila 12.50 Čas, vreme, obvestila 13.30 Radijski orkester 17.00 Prenos iz Belgrada: Govor min. pred. Boska Jevtiča 18.00 Po solnčni Spanji (M. Slavčević) in plošče 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila 19.00 Nem-ščina (dr. Kolarik) 19.30 Nacionalna ura 20.00 Chopinov večer. Prenos iz Glasbene Matice 21.30 Čas, poročila 22.00 Operetna glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

PETEK, 3. maja. Belgrad: 20.00 Zagreb — Za-greb: 20.00 Koncert 20.30 Operetni večer 22.15 Mandoli-nistični koncert — Dunaj: 17.25 Sodobna švicarska klavir-ska glasba 20.00 Vesela opera »Donna Diana«, Re-njček 21.10 Štramel 22.25 Plošče — Budimpešta: 19.20 Veselejša 21.45 Klavirska glasba 23.00 Orkestralni kon-certi — Milan-Trst: 21.00 Cerkevni koncert 22.00 Klavir-ski koncert — Rim-Bari: 17.05 Vokalni koncert 20.45 Pester koncert, nato veselejša — Praga: 19.10 Pester koncert 19.30 Pester 20.10 Izra z glasbo 21.10 Orkestralni koncert — Bratislava: 20.00 Klavirski koncert VI. Vla-dimirova — Pariz: 20.00 Simfonična posnetje »Morje«, Debussy 21.00 Živel mad (glasbene slike) 22.00 Lahka glasba 23.05 Plesna glasba — Nemčija: 20.15 Skladbe E. N. Reznicka — Berlin: 19.00 Frankfurt 21.10 Vesele-jša — Königsberg: 19.00 Ljudska glasba 21.10 Vesele-jša — Hamburg: 19.00 Monokovo 21.15 Komedia v dia-lektu — Vratislava: 19.00 Radijski orkester 21.10 Ro-mantična in mešanska ljubzen — Lipsko: 18.50 Ko-morna glasba 21.00 Iz rokokojskega Lipskega — Köln: 19.00 Narodne pesmi in plesi 21.10 Izra vpi zemlja — Frankfurt: 19.00 Orkestralni koncert 21.10 Ugodia, gleda-na ponov. — Stuttgart: 19.45 Vokalni koncert na plo-ščah 31.10 Opera »Svjetski brivci«, Rossini — Mon-ako: 19.00 Godba na pihala 21.10 Mala umetnost — Zürich: 19.50 Iz francoskih oper 21.10 Veselejša »Pol-kratov prestan«, Korngold — Strassburg: 20.30 Literarno-dramatski večer Gerarda de Nerval.

Koroška Bela

Zelo je razburila tukajšnje delavstvo vest, da je s 1. majem odpuščen dosedanji ravnatelj žele-zarne na Slov. Javorniku Franc Plesinger. Vse delavstvo pričakuje, da se bodo laži, na podlagi katerih je bil odpuščen, prav kmalu izkazale kot neresnične in bo zopet nastopil svojo službo.

Stari trg pri Ložu

Zadruge polagajo svoje račune. V nedeljo, dne 28. aprila t. l. sta se vršila po jutranji sv. maši v občinski posvetovalnici v Starem trgu občna zborna živnorojske selekcije zadruge in podružnice Kmetijske družbe, obe v Starem trgu. Prisostvoval je občnim zborom g. okr. kmet. referent. Občna zborna sta otvorila načelnika zadrug in podala po-ročilo o delu. Po končanem dnevnem redu je imel g. okr. kmet. referent kratko predavanje o oskr-bovanju sadnih vrtoč, dalje o poljedelstvu, o oskr-bovanju živine, posebno mlade.

Majniške kipe

od najfinjših do najprostejših
izpeljave v vseh velikostih

Vam po konkurenčnih cenah nudi

Prodajalna

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Shakespearejev rojstni dan v Stratfordu

Med Shakespearejevimi rojaki

Shakespearejevo rojstno mesto Stratford vsako leto 23. aprila slovesno praznuje rojstni dan svojega velikega rojaka in največjega dramatika vseh časov. Slovesnost praznujejo z obhodi in s slavnostnimi predstavami Shakespearejevih iger. Te slovesnosti so tako posebne, da se jih udeležujejo tudi zastopniki drugih narodov. Tudi letos se je ta spominski dan v Stratfordu slovesno praznoval. Udeležence, ki se je teh slavnosti udeležil, jih popisuje tako-le:

Pot v Stratford vodi skozi mesta, v katerih se je s svojo igralsko družino na potovanju v London ustavljal tudi Shakespeare ter na gostilniških dvoriščih prirejal predstave. Pot vodi po gričevju, dokler zadnji grič strmo ne pade v široko dolino. Dolina Avone je lep kos zemlje. Med ravnimi zelenimi travniki se sredi vrbja plazi lena reka. Na njej se prevažajo beli labodi, kakor na vseh angleških vodah. Po travnikih cveto rumene in bele narcise ter trobentice, kakršnih je ob tem letnem času dovolj po vseh angleških travnikih. Ovce z debelo volno in s smešnimi mladiči se pasejo tod, kakor se pasejo spomladi po vseh angleških pašnikih. Na desnem bregu reke stoji malo mestce. Visok konicast zvonik je nekaj posebnega v tej deželi širokih stolpov s ploskimi strehami. Pod tistim zvonikom je Shakespeare pokopan. Malo bliže ob bregu je veliko rdeče poslopje, ki pa ni tovarna, ampak novo slavnostno gledališče. Ko je pogorelo staro, so pred tremi leti odprli novo. Notranjost gledališča je moderna in sedeži v tem gledališču so bolj udobni, kakor v kateremkoli drugem angleškem gledališču. Oder tega gledališča je nad vse pripravljen. Igrati začne na Shakespearejev rojstni dan in igrajo tri mesece zapored.

Stratford je na zunaj tak, kakor so vsa mala stara angleška podeželska mesta. Po sredi je široka glavna cesta. V početku ceste stoji kačipot, ki kaže, kam cesta drži. Ob obeh straneh glavne ceste stoje danes visoki drogovi z zastavami in grbi vseh narodov. Sicer pa ima mesto le ozke ulice. V njih pa je mnogo pristnih starih hiš, ozkih, nizkih s pobeljenimi zidovi. Te hišice imajo vrata, skozi katera se moraš skloniti, mala okenca, krive stene, po-

ševne stropce ter ozke in zavite stopnice. To so pristne hišice v tako zvanem tudorskem slogu. Marsikatera izmed njih pa je bila v tem slogu zgrajena šele v zadnjem desetletju. Med pravi pristnimi starimi hišicami pa je nekaj prav slikovitih starih krčm z vijugastimi hodniki in s sobicami, ki se ne dajo kuriti. Zato pa spodaj v veliki izbi ves dan prasketa prijeten ogenj v prastarem širokem odprtem ognjišču, v katerem gore drva. Zunaj na malem trgu stoji srčkan vodnjak, katerega so navdušeni ameriški romarji, ki vsako leto romajo v Shakespearejevo rojstno mesto, podarili v znak pripadnosti veliki anglosaški jezikovni skupnosti, Gospodarska stiska, ki zadnja leta stiska Združene države Severne Amerike, je kajpada tudi Shakespearejevo rojstno mesto zaradi tega občutno prizadela. Zlasti občutijo to stisko nekateri novi hoteli, ki so zgrajeni z ameriškim komfortom in ameriškim okusom.

Med pristnimi tudorskimi hišicami je tudi mala hiša, kjer je na vsakoletni rojstni dan prva postaja slovesnega obhoda. Vanjo stopa vsako leto mestni župan v službeni opravi in z uradno verižico okrog vratu, z njim pa drugi častni gostje, zastopniki vseh inozemskih poslaneštva. To je rojstna hiša Williama Shakespearea. Razen dveh so vse sobe prazne. V onih dveh pa je nastanjen Shakespearejev muzej. V tem muzeju so rokopisi, stari bakrorezi ter listine o pesniku in o Shakespearejevi rodovini. Hišo so leta 1857 prenovili, toda hrastovi hlodi na podu in v stropih so ostali še isti, kakor so bili v tistih dneh pred 370 leti, ko je Shakespeare oče v tej hiši še izvrševal dvojno rokodelstvo kot mesar in usnarj in ko se je tukaj mladi Shakespeare na svojih sosedi in sosedovih otrocih učil spoznavati ljudi. Kdor se zanima za avtograme, lahko v zgornji sobi, kjer se je baže rodil Shakespeare, gleda na stenah in v oknih podpise znamenitih mož, ki so svoj čas romali v ta kraj: Walter Scott, Tomaž Carlyle in mnogi drugi.

Čudna procesija odhaja od Shakespearejeve rojstne hiše skozi mestce do župne cerkve, kjer je angleški pesnik pokopan. Med cilindri zahodnih diplomatov vidiš pozlačene naglavne trakove in bele burnuse beduinskih

šekjov, ki na dvoru angleškega kralja zastopajo kralje iz Meke in Iraka. Med zahodnjaškimi cilindri zagledaš tudi pameten obraz Japoneca in mirno lice njegovega kitajskega tovariša. Zastopana je Perzija, Turčija, Siam in tudi južnoameriške republike. Sredi špalirja radovednih malomeščanov koraka spreved s šopki pomladnih cvetic in lorovimi vencami, da se pokloni na pesnikovem grobu. Ko spreved stopa v cerkev, zabučuje orgle in zaigrajo anglikansko himno.

Iz strahu pred vojsko vsa vas znorela

Kakor poročajo pariški »Temps«, so pred kratkim v mali vasiel Podkarpatske Rusije neke noči iz strahu pred vojsko znoreli vsi vaščani. Nek mesar, ki je mnogo prebiral časnike, si je ubil v glavo misel, da bo zdajzadaj izbruhnila nova vojna. Ta misel ga je naenkrat prevzela s tako silo, da je o mraku planil iz hiše, budil sosede in kričal, da se bližajo madjarske čete. Njegovi sovaščani so mu kajpada verjeli, zapahnili so vsa vrata, postavili po vaških ulicah barikade in sredi noči začeli streljati iz svojih pušk proti nevidnemu sovražniku. Šele proti jutru se je orožnikom posrečilo prestrašene vaščane prepričati, da ni vojske in da naj lepo odlože svoje orožje ter gre do orat.

V podmornici na Severni tečaj



Znano je ime Huberta Wilkinsa, ki je pred nekaj leti v podmornici poskusil priti na Severni tečaj. Njegov tedanji poskus je vzbudil splošno senzacijo in časopisi so se tedaj kar trgali za njegova poročila. Saj je bilo res več ko vratolomno, pluti pod ledom v območju Severnega tečaja. — Končno pa se je senzacija spremenila v neuspeh, ker Wilkinsova stara, dasi prenovljena podmornica ni bila kos nalogi.

Sedaj pa znova poročajo, da se Wilkins zopet peča z mislijo, da bi v podmornici odplul na Severni tečaj. Sedaj hoče podmornico zgraditi sam po svojih načrtih. Njegova podmornica bo precej večja ko prva in bo imela težje oklepe, da bi lažje prodrla ledene plošče nad seboj, če bo treba iskati zraka. Wilkins bo poskusil drugič priti v podmornici na Severni tečaj poleti leta 1937.

Laso in samokres v ameriških prerijah

V raznih povestih o Indijancih in nekdanjem življenju na divjem zapadu, kar je včasih posebno mladina rada brala ter še sedaj rada bere, igrajo veliko vlogo tako zvani cowboji. To so jezdeči pastirji konjskih in govejih čred, ki so mojstri v jezdjenju, mojstri v metanju lasa ter mojstri v streljanju s samokresom. Človek bi mislil, da je ta rod junakov izumrl. Poročilo pa, katero prihaja iz Amerike, dokazuje, da cowboji niso še izumrli in da tudi še ne bodo kmalu.

Poročila namreč trdijo, da se še vedno vrše veliki boji med različnimi cowboji in različnimi lastniki govejih in ovčjih čred zaradi pašnikov. Ameriški kongres je pred kratkim prejel postavbo, naj se razmeje pašniki za govedo in ovce. S tem sklepom je ameriški kongres sklenil enkrat za vselej končati dostikrat krvave prepire med temi pastirskimi junaki. Bivši cowboy F. Carpenter, ki je sedaj sam bogat lastnik velike goveje črede, je dobil nalogo od kongresa, da ta zakon izvede. Carpenter je prepotoval vse širne kraje, katere bo zadela nova postava in je na podlagi zbranihkušenj dal tole poročilo:

»Ne verjamem, da bi stari cowboy s svojimi neizogibnim samokresom in lasom kdaj izumrl. Ljudem po mestih se niti ne sanja ne, kako neizmerni so naši pašniki. V državi Nevada na primer cowboji včasih cele mesece jezdijo za svojimi čredami, za njimi se premikajo vozovi z njihovimi šotori, ne da bi kdaj prišli v mesto, ki ima železnico. Le kadar morajo svojo živino naložiti na železnico, ker je prodana, se približajo železnici. V državah Arizona in New Mexico hodijo cowboji še vedno s svojimi revolverji kakor so hodili v davnih časih. Tamkaj vladajo še vedno zelo surove navade. Vlada si sedaj prizadeva te prastare boje med posameznimi lastniki neizmernih govejih ali ovčjih čred zaradi pašnikov poravnati. Ti boji so že večkrat bili zelo krvavi, kar se je tudi že v zadnjih časih dogodilo. Pred

kratkim je 37 let stari ovčji pastir ustrelil na paši 77 let starega govejega gonjača in njegovega vnuka, ker sta ta dva njegove ovce skušala pregnati z govejega pašnika, češ, da so ti pašniki že od pamtveka za govedo in ne za ovce. Ker ovce v enem letu dodobra popasejo okroglih 100 angleških kvadratnih milj, s tem seveda zelo prikrasajo goveje črede. Tudi v tem oziru je treba spremembe. Kakor izkušnja uči, se goveje črede delj časa pasejo na istem pašniku, na katerem si cowboji zgrade zasilne kočice ter se za nekaj časa ustalijo, dokler jih pašna ne prisili, da zopet gredo na nomadsko potovanje.

Carpenter upa, da bo nova potava v tem oziru marsikako krvoprelitje preprečila, da bodo poslej pastirji lahko v miru živeli med seboj.



Peta obletnica smrti Fridtjofa Nansena bo 13. maja 1935



Svetovno razstavo v Bruslju sta odprla belgijski kralj in kraljica, ki sta se v slovesnem sprevodu pripeljala k slavnosti.

Primož Trubar 36

Škof: O, hvala za odgovor! To sem tudi jaz. Toda vi niste več v zvezi s katoliško cerkvijo. Prosim vas, gospod Trubar, stopite v našo družbo. Polajšali si boste vest in pomirili srce. Kako lepo bi bilo slišati: Laudariter se subiect — hvalevredno se je uklonil.

Trubar: »Ne morem več nazaj.«

Škof: »Torej ne pripoznate papeža kot naslednika svetega Petra in vrhovnega poglavarja vseh kristjanov?«

Trubar: »Pripadam družbi, ki ji je poglavar naš Gospod Jezus Kristus.«

Škof: »Tudi mi pripadamo ti družbi. Poleg tega pa priznavamo papeža kot vidnega namestnika Kristusovega. Kako rad bi vas vnel za boljše prepričanje! Kaj pa če bi svoje nazore ohranili zase in jih ne širili med ljudmi? Vaši govori jih razburjajo, trgajo od prave matere in vabijo v nasprotni tabore.«

Trubar: »Vem, da sem nevreden služabnik, kljub temu imam pravico učiti, zavedajoč se Gospodovega ukaza: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!« Poleg tega sem prejel mašniško posvečenje in apostolsko poslanstvo od škofa Bonoma blagega spomina. Zato sem lahko pridigar na Nemškem, na Kranjskem ali kjersibodi.«

Škofa je hotela po tem odgovoru zapustiti potrpežljivost kljub njegovemu mirnemu značaju. Toda premagal se je in hladno odvrnil Trubarju:

»Oprostite, častiti gospod, ako dostavim, da niste več ud tiste cerkve, ki ste ji nekdanj obljubili pokorščino in da ste izgubili pravico, govoriti v njenem imenu. Vendar upam, da se bomo morebiti še na lep način sporazumeli o ti točki.«

Trubar: »Vem, da nisem več ud tiste cerkve, ki me je občila iz svoje srede. Zato ji pa tudi nisem več odgovoren, ker sem pristopil k drugi veroizpovedi.«

Škof: »Prosim, da bi blagovolili povedati bolj določno, k kateri drugi veroizpovedi ste pristopili?«

Trubar: »K tisti, ki jo je sestavil največji nemški učenjak Melanchthon in jo predložil leta 1530. v navzočnosti cesarja Karla V. na državnem zboru v Avgzburgu. Obsega 28 členov in se imenuje »Confessio Augustana.«

S tem priznanjem je Trubar vse povedal. Škof ga ni hotel več izpraševati. Zapisnikarja sta prečitala vsak svoj protokol in priče so potrdile pristnost beležk z lastnoročnim podpisom. Sklepne škofove besede so bile:

»Zahvaljujem se vam, častiti gospod Primož Trubar, na podatkih in vsem pričujočim gospodom na mirnem poteku zaslišanja. Razsodba naj pa izpade v smislu cerkvene komisije in po določbi Njegovega Veličanstva.«

DVAINDVAJSETO POGLAVJE

Kranjski luterani na vrhuncu slave.

Zvest navidezni pravici, ki jo je zagovarjal pri cerkvenem sodišču z besedami: »Prejel sem mašniško posvečenje in apostolsko poslanstvo od škofa Bonoma blagega spomina, zato sem lahko pridigar na Nemškem, na Kranjskem ali kjersibodi.« — je nadaljeval Trubar svoje govore ne le v špitalski cerkvi, temveč tudi v drugih krajih. Deželni stanovi so ga vztrajno podpirali in vnovič poslali cesarju Ferdinandu prošnjo, naj jih pusti živeti v Lutrovi veri. Pa ne samo to. Imeli so tudi zaslobo v cesarjevi bližini ter bajé dali enemu njegovih svetol-

valcev 40 cekinov za trud, ker je zanje posredoval na najvišjem mestu. Poleg tega pa so se še masčevali nad škofom, ki je poslal protokol o Trubarjevem zaslišanju na Dunaj. Škof vendar ni mogel milostneje izpraševati Trubarja o njegovem mišljenju, kakor ga je kljub temu so ga deželni stanovi tožili pri cesarju, da pride le malokdaj iz Gornjega grada v Ljubljano, da zanemarja svojo službo itd.

In kaj se je zdaj zgodilo: Mesto da bi bila tekla tožba zoper Trubarja, se je obrnila zoper škofa. Iti je moral na Dunaj, kjer se je dosti srečno opral krivde, naperjene zoper sebe, zakaj stvar je dospela že tako daleč, da bi se bil moral Peter Seebach odpovedati ljubljanski škofiji. Ko pa je tudi stolni kapitelj sestavil na cesarja spomenico, v kateri je navedel, koliko je škof že trpel radi krivovercev in kaj je vse storil zoper Lutrovo vero, je postala tožba deželnih stanov brezpredmetna in Seebach je obdržal ljubljansko škofijsko stolico do svoje smrti (1568).

Zaščiten z mogočnim vplivom plemstva je začel Trubar leta 1563. urejevati luteranski cerkveni red na Kranjskem. Na razpolago je imel dvojin cerkveni red, ki ga je poznal iz Nemčije, toda dolgo je omahoval, kateremu bi bil dal prednost. Najprimernejši za Slovence se mu je zdel saksonski cerkveni red, ki je imel precej katoliškega na sebi. Predikanti so obdržali pri altarju mašni plašč in opravljali molitve po katoliškem obredu, le povzdigovanje so izpuščali. Toda stanovi niso hoteli nič slišati o teh rimskih navadah ter zahtevali württenberški cerkveni red. Trubar je moral sprejeti poslednjega. Sestavil je spis z naslovom »Cerkovna ordinacija« in ga poslal v Urach na Württenberškem, da se natisne. Z ustanovitvijo luteranske cerkve je postal Trubar njen prvi superintendent (luteranski škof) na Kranjskem. Podložnik mu je bilo dvajset predikantov.

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ten-tovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčajo

Vrtnar
poročen, brez otrok, išče službo ali kakršnokoli delo. Gre tudi za hišnika. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4945. (a)

Službodobne

Kontoristinjo
z znanjem slovenske in nemške korespondence in tudi vseh pisarniških del, iščemo za takoj. Navesti je zadnjo službo. Reflektira se na starejšo moč. Oferte upravi »Slovenca« pod šifro »Dobra moč« št. 4902. (b)

Prikojevalko
pletenin in več izurjenih pletilj — išče za takoj M. Vrhunc, industrija pletenin, Bled.

Mlajšo natararico
ter samostojno prodajalko za papirnico, s primerno kavcijo — iščemo za sezonsko mesto na Gornjem Jadranu. Nastop takoj. — Cenj, ponudbe z detajlnimi podatki na Poštanski pretinac 2, Novi Vinodol, Hrv. Primorje.

Brivsko pomočnico
ali dobrega bubi ščurca sprejem takoj. — Jurij Šimunac, Kranj. (b)

Mesar, pomočnika
sprejem takoj. — Jože Musar, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 61. (b)

Izurjenega strojnega delavca
iščem za čevljarne stroje »Durchschmashinen« in »Doppelmashinen«. — Nastop službe takoj.

ANTON GANTAR, ZIRL

Kmečkoga fanta
16—17 let, zdravega in poštenega — sprejem v službo z vso oskrbo v hiši. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4970. (b)

Razno

Hočete imeti lasten dom?

Hočete biti brezplačno zavarovani za življenje? Zastonj Vam pošljemo vsa pojasnila, ako nam pošljete znamko za odgovor. — »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

Rahel zdihljaj se spolzne dekletu iz ust.
»Oh — veste saj mi ničesar ne manjka — ampak to mi je že tako vkreber, da ni nikoli miru, tisti večni dirandaj — in dedci — no — saj veste sami, kakšni so.«
Zaskrbljeno ji pogleda mati v obraz.
»Predrži ob vsaki priliki, kajne?«
»No, veste — če bi bilo po mojem, bi se noben ne upal — ampak krčmarica! Venomer jezika: natararica mora biti prijazna, mora biti vesela — ne tako prenapeta in čudno sramežljiva. — Da nisem za nič za gostilno; — in kolika miloščina da je, da bom lahko dolg odslužila — in da nam ni že zdavnaj poslala biričev v bajto.«

Mati vzdihne. Krčmarica pri »Lešči«, saj, ta ti je prava tica! Dobro ve, da ji več nese, če služi pri njej najbrdkejši dekle daleč naokoli, da odsluži dolg, kakor če bi dala ubogi vdovi zarubiti tisto pest razbite ropotije. — Ampak miloščina je — miloščina! Taka je, kadar pride nesreča nad človeka. Bolna je bila Hrastarica, krava ji je poginila, toča pobila — tako je pač morala vzeti denar na počak. In zdaj mora ubogi dekle služiti.

Ko Mretka vidi, da postaja mati žalostna, se osrči in pogumno reče:

»Ampak lejte, mati — je pa spet nekaj dobrega! Človek tam lahko zmeraj kaj dobrega stori. Siromaki pridejo, rokodelčiči, godeci. — Še prejšnji teden je neki godec umrl pri nas v skednju.«

Dekle malo pogolta in pripoveduje dalje. — Nemara bo mati vesela.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad. — hr. kupcev ti mnogo prižen Slovenec najmanjši inserat

Gospodin, e! Obrtniki!

ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. — po znatno znižanih cenah
Stanko Florjančič
železnina, Resljeva cesta 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetске in Ljudske pos. ljubljanske.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Kari Prelog, Ljubljana, Zidovska ul. in Stari trg.

Velika izbira SVILE
v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc
Pri »Škofu«
Ljubljana

Izredno dobra
in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Cvetlični med
namizni, zajamčen, kanta 30 kg 335 Din. Orehe cele, mehke, 50 kg 240 Din. Jajca, sveža, 720 komad. 290 Din - razpošilja franco vsaka postaja Drechsler G., Tuzla. (f)

Namočena polenovka
se še dobi pri I. Buzolini, za Škofijo. (f)

Rabljena kolesa
damska in moška, poceni dobite pri »Prometu« (nasproti križevniški cerkvi). (f)

Širile »Slovenca«



MIZARJI!

Predno se lotite izdelovanja kakršnihkoli stolov, zahtevajte poprej z dopisnico katalog tovarne upojenega pohištva

REMEC - Co.
Duplica pri Kamniku.

Oseba srednje starosti, ki je več let oskrbovala službo

hišne strežnice

— snažila sobe, kurila peči, ličila tla i. dr. — v večjem podjetju, želi nastopiti podobno službo takoj. Pride se lahko predstaviti. Spričalo na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »S. 134«.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, misljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenjski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Rep. Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli vezelanimi knjiži. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakazite Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Buenos Aires, Rep. Argentina.

Zahvala

Za pristrčno sočutje, izkazano nam od tako mnogih strani med dolgo boleznijo in ob smrti našega nad vse ljubljene očeta, starega očeta, tasta, svaka in strica, gospoda

Ignacija Lampiča

sod. pis. višjega oficijala v pok.

izrekamo tem potom vsem ljubim prijateljem in znancem, darovalcem krasnega cvetja, in za mnogobrojno spremstvo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 2. maja 1935.

Globoko žalujoči ostali.



Zapustil nas je za vedno naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

ANTON MARINČEK

kurjač drž. železnice v pokoju

dne 1. maja, po dolgi mučni bolezni, preden s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v petek, dne 3. maja 1935 ob 4 popoldne iz hiše žalostj Jernejeva ulica 19 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. maja 1935.

Žalujoči ostali.

Tinčkove in Tončkove prigode

20.

Dečka na tuji ladji



Potem so s tuje ladje spustili v morje čoln, v katerem sta sedela kapitan in eden izmed mornarjev. Ko sta se s čolnom približala splavu, se je kapitan predstavil:

»Jaz sem kapitan Mrhar. Torej vidva sta morskata razbojnika? Pa v takile orehovi lupini jadrata po morju, hoho! To sta mi junaka!«



Ko so se tako seznanili med seboj, je kapitan odredil, naj dvignejo splav na ladjo.

»To je pa lepo od kapitana, da se je tako zavzel za naju,« je dejal Tinček.

»Misliš? Meni se pa zdi, da ima možakar nekaj za plotom!« je zaskrbljeno dejal Tonček.

+ V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nas je dne 1. maja za vedno zapustila naša preljuba sestra in teta

Ančka Cukjati

posestnica v Šmartnem ob Paki

previdena s sv. zakramenti za umirajočo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 3. maja 1935 ob 10 na tukajšnje pokopališče.

Šmartno ob Paki, Ljubljana, dne 2. maja 1935.

Žalujoči rodbini Praprotnik, Goričar.



Gospod Bog je poklical danes ob tričetrt na 8 zjutraj našega dobrega očeta, gospoda

JOSIPA RADOLIČA

višjega sodnega oficijala v pokoju

v 70. letu starosti, previdnega s sv. zakramenti za umirajočo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 3. maja 1935 ob 10 na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek ob 7 v tukajšnji stolnici. Maribor, dne 2. maja 1935.

Žalujoči otroci: Jožica, Herma, Pepo, Tilda in Mira ter ostalo sorodstvo.

Slovenska kuharica
S. M. Felicite Kalinšek izide v novem osmem natisu 10. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večeravim tablam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.